POST-BREXIT: RELAȚIILE DINTRE REGATUL UNIT ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ

POST-BREXIT: RELATIONS BETWEEN THE UNITED KINGDOM AND THE EUROPEAN UNION

Mădălina-Camelia SÎLNIC
studentă, Facultatea de Drept
Universitatea de Stat din Moldova
mcameliasilnic@gmail.com

Rezumat: *Relațiile dintre Regatul Unit și Uniunea Europeană au fost complexe și tensionate în ultimii ani, în special după referendumul din 2016 din Regatul Unit, în care majoritatea britanicilor s-au pronunțat pentru ieșirea din UE, cunoscută sub denumirea de „Brexit”. Termenul „Brexit” se referă la retragerea Regatului Unit din cadrul Uniunii Europene și din EURATOM. Trebuie să subliniem aici că Regatul Unit este prima și până în prezent, singura țară care a părăsit Uniunea Europeană, după 47 de ani de când a devenit stat membru. Guvernul Regatului Unit a anunțat oficial retragerea țării în martie 2017, inițiind negocierile cu Uniunea Europeană pentru Brexit. Pe parcursul perioadei de negocieri, s-au discutat numeroase aspecte legate de viitoarea relație dintre cele două părți, inclusiv libertatea de circulație, comerțul și cooperarea în domeniile securității și justiției. Regatul Unit s-a retras oficial la 31 ianuarie 2020, începând o perioadă de tranziție care s-a încheiat la 31 decembrie 2020. În această perioadă de tranziție de 11 luni, Regatul Unit a rămas supus legislației UE și a făcut parte din Uniunea vamală a UE și piața unică europeană, dar nu a mai fost reprezentat în instituțiile politice ale UE. După negocieri intense, la sfârșitul lui decembrie 2020 s-a încheiat un acord privind relațiile viitoare dintre UE și Marea Britanie – un acord aprobat de Parlamentul European pe 27 aprilie – Acordul de Comerț și Cooperare dintre UE și Regatul Unit. Acest articol analizează diverse aspecte ale relației post-Brexit dintre Regatul Unit și UE, inclusiv condițiile de trai și de muncă, călătoriile, serviciile de sănătate și comerțul cu bunuri și servicii. Se evidențiază schimbările aduse de Brexit și importanța ca ambele părți să colaboreze pentru a minimiza impactul său negativ asupra economiei și relațiilor bilaterale.*

Cuvinte-cheie: *Regatul Unit, Uniunea Europeană, Brexit, comerț, sănătate, călătorii, condiții de trai și de muncă.*

Abstract: *The relations between the United Kingdom and the European Union have been complex and tense in recent years, especially after the 2016 referendum in the UK, in which the majority of Britons voted to leave the EU, known as “Brexit.” The term Brexit refers to the UK’s withdrawal from the European Union and EURATOM. It*

is important to note that the United Kingdom is the first and, until then, the only country to leave the European Union after 47 years of membership. The UK government officially announced the country's withdrawal in March 2017, initiating negotiations with the European Union for Brexit. During the negotiation period, various issues related to the future relationship between the two parties were discussed, including freedom of movement, trade, and cooperation in security and justice matters. The United Kingdom officially withdrew on January 31, 2020, commencing a transition period that ended on December 31, 2020. During this 11-month transition period, the UK remained subject to EU legislation and part of the EU Customs Union and Single Market but was no longer represented in EU political institutions. After intense negotiations, an agreement on future relations between the EU and the UK was reached at the end of December 2020—an agreement approved by the European Parliament on April 27—the EU-UK Trade and Cooperation Agreement. This article discusses various aspects of the post-Brexit relationship between the UK and the EU, including living and working conditions, travel, healthcare services, and trade in goods and services. It highlights the changes brought about by Brexit and the importance of both parties working together to minimize its negative impact on the economy and bilateral relations.

Keywords*: United Kingdom, European Union, Brexit, trade, healthcare, travel, living and working conditions.*

Relațiile dintre Regatul Unit și Uniunea Europeană au fost complexe și tensionate în ultimii ani, în special după referendumul din 2016 din Regatul Unit, în care majoritatea britanicilor s-au pronunțat pentru ieșirea din UE, cunoscută sub denumirea de „*Brexit*".

Termenul „*Brexit*" se referă la retragerea Regatului Unit din cadrul Uniunii Europene și din EUROATOM. Trebuie să subliniem aici că Regatul Unit este prima și până când, unica țară care a părăsit Uniunea Europeană, după 47 de ani de când a devenit stat membru. Guvernul Regatului Unit a anunțat în mod oficial retragerea țării în martie 2017, începând negocierile cu Uniunea Europeană pentru Brexit. În perioada de negocieri, s-au pus în discuție numeroase aspecte legate de viitoarea relație dintre cele două părți, printre care libertatea de circulație, comerțul și cooperarea în domeniile de securitate și justiție.

Regatul Unit s-a retras la 31 ianuarie 2020, demarând o perioadă de tranziție care s-a încheiat la 31 decembrie 2020. În această perioadă de tranziție de 11 luni, Regatul Unit și UE au negociat viitoarea lor relație. Marea Britanie a rămas supusă legislației UE și a rămas parte a Uniunii vamale a UE și a pieței Unice Europene în perioada de tranziție, dar nu a mai fost reprezentată în organismele sau instituțiile politice ale UE. După negocieri intense, la sfârșitul lui decembrie 2020 s-a încheiat un acord privind viitoarele relații dintre UE și Marea Britanie, acord aprobat de Parlamentul European pe 27 aprilie -Acordul comercial și de

cooperare dintre UE și Regatul Unit. Unele chestiuni au fost deja abordate în acordul de retragere convenit între UE și UK la sfârșitul lui 2019. Acest acord se referă la protecția drepturilor și cetățenilor UE în Marea Britanie și ale cetățenilor britanici care locuiesc în UE, la angajamentele financiare asumate de Marea Britanie în calitate de stat membru, precum și la chestiuni legate de frontiere, în special în Insula Irlandei.

Acordul Comercial și de Cooperare UE-Regatul Unit acoperă următoarele domenii: comerțul cu mărfuri și servicii, comerțul digital, proprietatea intelectuală, achizițiile publice, aviația și transportul rutier, energia, pescuitul, coordonarea sistemelor de securitate socială, cooperarea autorităților de aplicare a legii și cooperarea judiciară în materie penală, cooperarea tematică și participarea la programele Uniunii. Acesta este susținut de dispoziții care asigură condiții de concurență echitabile și respectarea drepturilor fundamentale. Acordul conferă drepturi și obligații atât Uniunii Europene, cât și Regatului Unit, cu respectarea deplină a suveranității și a autonomiei părților în materie de reglementare. Acesta este guvernat de un cadru instituțional privind funcționarea și punerea în aplicare a acordului, precum și de mecanisme obligatorii de soluționare a litigiilor și de asigurare a respectării legii.

Odată cu Brexit-ul, Regatul Unit pierde toate drepturile și obligațiile pe care le-a avut în calitate de stat membru al UE și în perioada de tranziție prevăzută în Acordul de retragere. Acesta nu mai beneficiază de acces liber la piața unică și la uniunea vamală a UE sau de politicile și acordurile internaționale ale UE (inclusiv acordurile de liber schimb cu alte țări terțe). Acest lucru a creat, evident, noi bariere în calea comerțului cu mărfuri și servicii, precum și a mobilității și a schimburilor transfrontaliere – în ambele sensuri.

În continuare, mă voi referi la schimbările în relația dintre Regatul Unit și Uniunea Europeană post-Brexit, sub diverse aspecte, și anume: trai și muncă, călătorii, servicii medicale, comerțul cu bunuri și servicii.

Trai și muncă. Cetățenii UE din Marea Britanie și cetățenii britanici din statele membre ale UE care locuiau deja acolo înainte de ianuarie 2021, vor putea să locuiască și să lucreze în locul unde sunt înregistrați și unde li s-au acordat permise de stabilire de către autoritățile publice britanice sau autoritățile naționale ale statelor membre. Pentru cetățenii britanici care nu locuiesc deja în UE, dreptul lor de a locui și de a lucra în orice stat membru al Uniunii, cu excepția Republicii Irlanda nu este acordat automat și poate fi supus unor restricții. De asemenea, calificările lor nu mai sunt recunoscute automat în țările UE, cum se întâmpla anterior. Cât timp Regatul Unit a fost membru al UE și al pieței unice a UE, resortisanții săi, totodată cetățeni ai Uniunii, care dețineau o calificare obținută

în Regatul Unit beneficiau de un regim simplificat – în unele cazuri automat – de recunoaștere în alte țări ale UE, ceea ce permitea profesioniștilor, cum ar fi medicii, asistenții medicali, stomatologii, farmaciștii, chirurgii veterinari, avocații, arhitecții sau inginerii, să presteze servicii în întreaga Uniune Europeană, inclusiv în Regatul Unit. După Brexit, ca regulă generală, este necesar ca resortisanților Regatului Unit, indiferent unde au obținut calificările, și cetățenilor UE cu calificări dobândite în Regatul Unit să li se recunoască acele calificări în statul membru relevant, în temeiul normelor individuale existente în fiecare țară aplicabile calificărilor resortisanților țărilor terțe, după sfârșitul perioadei de tranziție.

Cetățenii britanici care doresc să viziteze sau să rămână în UE pentru o perioadă de peste 90 de zile, indiferent de motiv (muncă, cercetare, studii, formare), trebuie să îndeplinească cerințele privind intrarea și ședera persoanelor din afara UE. Aceasta se aplică și cetățenilor britanici care au o reședință secundară în UE. Cetățenii UE, care vor să stea pe termen lung sau să muncească în UK (mai mult de 6 luni), vor trebui să îndeplinească condițiile pentru imigranți stabilite de guvernul britanic și vor trebui să ceară viză.

Călătorii. Cetățenii britanici pot vizita UE pentru maxim 90 de zile într-o perioadă de 180 de zile fără a avea nevoie de viză, însă nu mai pot utiliza culoarele rapide de control al pașapoartelor și control vamal. De asemenea, trebuie să aibă un bilet de întoarcere, să poată dovedi că dispun de fonduri suficiente pentru ședera pe teritoriul Uniunii și să aibă un pașaport valabil cel puțin încă șase luni. Cetățenii UE pot vizita UK pentru maxim 90 de zile într-o perioadă de 180 de zile fără a avea nevoie de viză și trebuie să prezinte un pașaport valabil pentru a intra în Marea Britanie.

Serviciile medicale. Cetățenii UE aflați temporar în Marea Britanie beneficiază în continuare de serviciile medicale de urgență pe baza cardului european de asigurări sociale de sănătate. Totuși, pentru șederile mai lungi, legislația națională privind imigrația poate prevedea cerințe suplimentare. În special, Regatul Unit impune în prezent resortisanților țărilor terțe o suprataxă pentru asistență medicală ca o condiție pentru emiterea unei vize de intrare pentru șederile care depășesc șase luni. Această suprataxă trebuie să fie plătită și de cetățenii UE, însă va fi rambursată în cazul studenților și al persoanelor care rămân asigurate în statul membru al acestora. Pensionarii continuă să beneficieze de asistență medicală acolo unde locuiesc, iar țara care le plătește pensia va rambursa țara de reședință.

Comerțul cu bunuri și servicii. Uniunea Europeană și Regatul Unit sunt parteneri comerciali importanți. În 2019, aproximativ 13 % din totalul comerțului cu mărfuri al UE cu țările terțe s-a derulat cu Regatul Unit, iar aproximativ jumătate din comerțul total cu mărfuri al Regatului Unit s-a datorat Uniunii Europene.

Cât timp Regatul Unit a fost stat membru al UE și a făcut parte din piața unică și din Uniunea Vamală a UE, acest comerț s-a derulat fără probleme datorită faptului că UE, inclusiv Regatul Unit, forma un teritoriu vamal unic și împărtășea aceleași standarde, norme și sisteme de supraveghere și de aplicare.

După Brexit, Regatul Unit părăsește piața unică și uniunea vamală a UE. Ca urmare, nu va mai beneficia de principiul liberei circulații a mărfurilor. Pentru a-și păstra relația comercială reciproc avantajoasă, cele două părți au convenit să creeze o zonă de liber schimb ambițioasă, fără tarife sau contingente la produse, mecanisme de reglementare și de cooperare vamală, precum și dispoziții care să asigure condiții echitabile pentru o concurență deschisă și loială, parte a unui parteneriat economic mai amplu.

Conform acordului, pe bunurile comercializate între UK și statele membre ale UE nu vor fi impuse nici taxe, nici cote. Cu toate acestea, există noi proceduri pentru traficul mărfurilor către și dinspre Marea Britanie, pentru că se fac controale la frontieră pentru a verifica respectarea normelor pieței interne (de exemplu, standardele sanitare, de securitate, sociale sau de mediu) și a celor aplicabile în Marea Britanie. Aceasta înseamnă mai multă birocrație și costuri suplimentare. Spre exemplu, toate importurile în UE fac obiectul formalităților vamale și trebuie să îndeplinească toate standardele Uniunii, drept pentru care sunt supuse verificărilor și controalelor regulate. Aceasta nu se aplică mărfurilor care circulă între Irlanda de Nord și UE.

Acordul comercial și de cooperare prevede cele mai ambițioase angajamente în vederea liberalizării accesului pe piață al bunurilor care au fost incluse vreodată într-un acord de liber schimb al UE, inclusiv tarife zero și contingente zero pentru toate mărfurile încă din prima zi, precum și norme moderne pentru evitarea anumitor bariere în calea comerțului bilateral.

Fără acest acord, produse precum (a) carnea de vită, produsele lactate, carnea de pasăre, carnea de porc, carnea de oaie, cerealele, zahărul și mai multe alimente procesate ar fi putut fi supuse unor tarife de aproximativ 50 % sau mai mari, pe baza ratelor Organizației Mondiale a Comerțului; (b) produsele din pește prelucrate ar fi fost supuse unor tarife de până la 25 %; (c) autoturismele ar fi fost, de asemenea, afectate de tarife de 10 %; (d) produsele textile și încălțămintea ar fi supuse unor vârfuri tarifare de 12 %, respectiv 17 %. Aceste tarife ar fi determinat creșterea prețurilor pentru consumatori și ar fi provocat prejudicii economice producătorilor agricoli și sectorului manufacturier de pe ambele părți ale Canalului Mânecii.

În ceea ce privește serviciile, cât timp Regatul Unit a fost stat membru al UE, participând la piața unică a UE și beneficiind de libera circulație a persoanelor și

a serviciilor, întreprinderile puteau presta servicii în mod liber în întreaga Uniune. Regatul Unit a beneficiat de pe urma ecosistemului pieței unice a UE bazat pe norme comune, un cadru unic de supraveghere și un sistem jurisdicțional comun. Ca urmare a Brexit, furnizorii de servicii din Regatul Unit își vor pierde automat dreptul de a oferi servicii în UE. Aceștia vor fi nevoiți să se stabilească în UE, pentru a putea continua să își desfășoare activitatea.

Concluzii. Relațiile post-Brexit dintre Uniunea Europeană și Regatul Unit sunt evident schimbate în comparație cu perioada de până la 1 ianuarie 2021 în toate domeniile de activitate enunțate anterior. Există numeroase păreri legate de efectele Brexit-ului. Fie că este sau nu o ,,greșeală istorică”, așa cum susține fostul prim-ministru al Regatului Unit, Boris Johnson, este evident faptul că Brexit-ul și schimbările survenite în relația UE-UK au avut urmări sesizabile, în special asupra cetățenilor (fie cei din UE, sau cei din Marea Britanie). Acum, este important ca cele două părți să lucreze împreună pentru a minimiza impactul negativ al Brexit-ului asupra economiei și asupra relațiilor lor bilaterale în general.

REFERINȚE:

1. *Relațiile UE cu Regatul Unit*. [online]. Disponibil: https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/eu-relations-with-the-united-kingdom/ (accesat: 02 aprilie 2023)
2. Policy paper. Summary: *The UK's new relationship with the EU*. Updated 2 July 2021. [online]. Disponibil: https://www.gov.uk/government/publications/summary-the-uks-new-relationship-with-the-eu/summary-the-uks-new-relationship-with-the-eu (accesat: 02 aprilie 2023)
3. *Cum vă vor afecta noile relații dintre UE și Marea Britanie*. [online]. Disponibil: https://www.europarl.europa.eu/news/ro/headlines/eu-affairs/20201203STO93023/cum-va-vor-afecta-noile-relatii-dintre-ue-si-marea-britanie (accesat: 03 aprilie 2023)
4. *Acordul comercial și de cooperare UE-Regatul Unit.* [online]. Disponibil: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/relations-non-eu-countries/relations-united-kingdom/eu-uk-trade-and-cooperation-agreement_ro (accesat: 03 aprilie 2023)